

**Universitäts- und Landesbibliothek Bonn**

**Girk Jernadrut'ean**

**i Trest, 1787**

Abschnitt

**urn:nbn:de:hbz:5:1-56510**



**ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԿԸՐԴ  
ԿԻՍ ՍԸՐԿԸԻՆԳԸՑ:**

**ԱԾԻ ԶՆՈՒՐԵԱԼՆ  
ԸՆԴԳ ՍԸՐԿԸԻՆԳԸՑ ԸՌԸՅԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԵՆ**

**Եւ քաղաքէ:**

**Եւ Լա խաղաղութե՛ն զոր աղաչեսցուք:**

**Տնազրէ Եպիսկոպոսն:**

**Եւ ասնն Սաղմոս: Ճիա:**



**ԻՐԸԽ ԵՂԻ ԵՍ ՈՅԻ ԸՍԽԻՆ**

**ցիս, 'ի տունն տն երթիցուք մեք:**

**Հասեալ կային ոտք մեր առ դրունս քո եղէմ:**

**Օ եղէմ շինեալ ուղ քաղաք. և բնակութի եւր  
շուրջ զնովա:**

**Ինդ ելին ազգ՝ ազգ տեառն. վկայութի ինչի.**

**խոստովան լինել անունն տն:**

**Ինդ արկեալ են աթոռք դատաստանի. աթոռք**

**արկեալ են 'ի տան դաւթի:**

**Հարցէք զողջունէ երուսաղէմի, և զշինուէն՝**

**ոք սիրէք զնա:**

**Եւ**

Եղիցի խաղաղութի ՚ի զօրութե քում, և շինութի յաշտարակս յամուրս քո:

Ս Եղբարց և ընկերաց իմոց խօսեցայ զխաղաղութի. վս քոյ և վս տան տնայ մերոյ խնդրեցաք զբարութի քեզ:

Ինքերցունձ Յեսայեայ Մարգարէ. Դ. 1:

Եւ եղև յամին յորում մեռաւ ողիա արքայ, տեսի զոր նստեալ յաթոռ բարձրուէ և վերացելոյ, և լի էր տունն փառօքնր. և սրովքէք կային շուրջ զնովաւ. վեց թևք միոյ, և վեց թևք միոյ, երկուքն ծածկէին զերեսս իւրեանց, և երկուքն ծածկէին զօտս իւրեանց, և երկուքն թռուցեալ աղաղակէին մի առ մի և ասէին. սբ սբ սբ, տր զօրութեց. լի է տմ երկիր փառօքնր. և վերացաւ դրանդն ՚ի ճայնէն որ աղաղակէին, և տունն լի եղև ծխով: Եւ ասեմ վայ է ինձ, ես այր տառապեալ, զիարդ կամս հիացեալ, զի մարդ եմ և պղծ շրթունս ունիմ. և ՚ի մէջ պղծաշուրթն ժողովրդեան բնակեալ եմ ես. և զոր զօրութեց տեսի աչօք իմովք: Եւ առաքեցաւ առիս մի ՚ի սրովքէից անտի. և ՚ի ձեռին իւրում կայծակն, զոր առեալ ունելեօք ՚ի սեղանոյ անտի, եբեր մերձեցոյց ՚ի բերան իմ, և ասէ. ահաւազիկ մերձեցի այդ ՚ի շրթունս քո, և հանցէ զանօրէնութիս քո, և զմեղս քո սրբեցէ ՚ի քէն: Եւ լուայ զբարբառ տն որ ասէր, զո՞ առաքեցից. և կամ ով երթիցէ առ այն ժողովուրդն: Եւ ասեմ. ահաւասիկ ես. առաքեալ զիս: Եւ ասէ. երթ և ասա ցժողովուրդն ցայն. լսելով լուի-

ջիք, և մի իմաստիք. և տեսանելով տեսճիք, և  
մի գիտաստիք. զի թանձրացաւ սիրտ ժողովը-  
դեանդ այդորիկ. և ականջօք իւրեանց ծանունս  
լուան, և զաչս իւրեանց կափուցին. զի մի երբէք  
տեսցեն աչօք և իմանայցեն սրտիւք, և զառնայցեն  
և բժշկեցից զնոսա:

Պօղոսի առաքելոյն Հերբայեցւոց թղթոյն է ընթերցուածս:

Թ. 14:

**Ե**րբ որովհետեւ մանկունք հաղորդեսցին ա-  
րեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձաւորութիւն  
կցորդ եղև նոցունց, զի մահուն իւրով խա-  
փանեսցէ զայն՝ որ զիշխանութի մահուն ունէր,  
այսինքն է, զսատանայ. և ապրեցունցէ զայնո-  
սիկ, որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կային  
վտարանդեալք ի ծառայութի. քանզի ոչ եր-  
բէք զհրեշտակաց բուն հարկանէ, այլ զգաւա-  
կէն աբրահամու բուն հարկանէ. ուստի պարտ  
իսկ էր նմա ամենայնիւ եղբարց նմանել. զի  
ողորմած լինիցի և հաւատարիմ քահանայապետ  
յածակոյս կողմանէ անտի առ ի քաւելոյ զմեզս  
ժողովրդեանն. զի որով ինքն չարչարեցաւ, զփորձ  
առե՛լ, կարօղ է և փորձնաւորացն օգնակն լինել:

Ելելուիս Հասեալ կային ոտք:

Եւտարան ըստ Մարկոսի. Ժ. 13:

**Ե**ւ մատուցանէին առ նա մանկտի. զի ձեռն  
դիցէ ի վր նց. իսկ աշակերտքն սաստէին  
այնոցին որ մատուցանէինն: Իբրև ետես յօ-  
բարկացեալ սաստեաց նց և ասէ. թոյլ տուք  
մանկ-

մանկտոյդ գալ առիս . և մի արգելութիւն զդոսս , զի  
այդպիսեացդ է արքայութիւն այ : Ի մէն ասեմ ձեզ  
որ ոչ ընկալցի զարքայութիւն այ իբրեւ զմա-  
նուկ , ոչ մտցէ ՚ի նա . և առեալ զնա ՚ի գերկս ,  
ձեռն եդ ՚ի վր և օրհնեաց զնոսա :

Եւ Սարկաւազն քարոզէ :

Եւ ևս խաղաղութե զտր աղաչեսցուք :

Եւ զբարբ սիրեցեալք աղաչեսցուք զամ թա-  
ռայի իւրոյ ( այս անուն ) զօրհնութի իւր ՚ի  
զօրացուցանել զսա ՚ի փոքր սարկաւագութե , սպա-  
սաւորել հաւատով առաջի իւր հասանել փո-  
խարինին , զոր խոստացաւ սրբոց իւրոց , շնոր-  
հօք իոն մերոյ յսի քնի , կեցո՛ , և ողորմեա՛ :

Եւ Լիզն զնէ զձեռն ՚ի վր գլխոյ ձեռնադրելոյն և ասէ :

Յոյս անմահութե , և կեանք ՚ի կենաց . տր  
և արտիչ ամենայնի , յորմէ սարսեալ դողան  
ամ արարածք , երևելիք և աներեւոյթք , բա-  
նաւորք և մտաւորք , որ վս բազում մարդա-  
սիրութե գլխով յազգս մարդկան , առաքեցեր  
զմիածին որդիդ քո փրկել զմեզ , և խոնարհել  
մարդասիրապէս զգեցաւ մարմին ՚ի սրբոյ կու-  
սէն մարիամոյ . շարշարեցաւ , զի զմոլորեալքս  
առ ինքն դարձուցէ . համբարձաւ յերկինս առ-  
քեզ հայր , զի մեզ ճանապարհորդեսցէ ՚ի  
կեանսդ յաւիտենից . և հրամայեաց աշակեր-  
տաց իւրոց պահել զպատուիրանս նորա զամ  
աւուրս կենաց իւրեանց , և ՚ի պատշաճ ժամա-  
նակի խոստացաւ զկեանսդ յաւիտենից :

Աւս-  
տի

տի ծառայս քո հետևող եղեալ սրբոց առա-  
քելոցն, փափագեալ աստիճանի. վն որոյ աղա-  
չեմք զքեզ բարերար և բազումողորմ յոժ, լոր  
աղաչանաց մերոց, և նայեալ յաղօթս մեր ամե-  
նեցուն, և զծառայս քո (**զայս անուն**) զոր  
ընտրեցեր, և կոչեցեր ՚ի խնկարկութի, և ՚ի  
սպասաւորութի սեղանոյ քո և յընթերցումն  
յոժային պատուիրանաց քոց: Սբ պահեալ զսա-  
՚ի կոչումն յոր կոչեցաւ, յոր հզօր և ամե-  
նակալ. և արժանի արա յոժ իմաստութի և  
խելամտութի զյոժեղեն քոց բանից կարգաց-  
մունս առնուլ ՚ի միտ, և առնել. պահեալ զսա-  
առանց տմօթոյ և արատոյ. արժանաւորել ՚ի  
պատշաճ ժամանակի հասանել մեծի աստիճա-  
նի սարկաւազութե. շնորհեալ սմա հեղութի,  
խոնարհութի, պարկեշտութի: Փշեալ ՚ի սա զհո-  
գիդ քո սբ, արժանի լինել ՚ի տուէ և ՚ի գեշե-  
րի խորհել յոժայինս: Փրկեալ զսա ՚ի դա-  
տարկաբանութենէ, ՚ի ցոխութենէ: Լրժա-  
նաւորեալ զսա սրբութեամբ սպասաւորել եկե-  
ղեցւոյ քում սրբոյ ողորմութի և գթութի քնի  
քո. և քեզ ընդ որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ  
վայելէ փառք:

**Խ** աղաղութի տմենեցուն:

**Փ** առաւորեալ յոժի մարդասէր յոր. տուիչ  
բարեաց և ընդունող աղօթից, ընկալ և այժմ  
զծառայս քո, (**զայս անուն**) զոր ընտրեցեր ՚ի  
սպասաւորութի եկեղեցւոյ քո, լցո՛ւ յոժ հոգևոր  
իմաստութի, ուղ յայնժամ յոժեղեն բազկաւ  
քո

քո զմանկունն , և զօրացո՞ զսա ըստ կարգի քո  
ճշմարիտ վկային պահելով յամ մեքենաւոր հնա-  
րիցն սատանայի . զի արժանաւոր լիցի սրբութիւն ,  
և ամբծութիւն սրտի հասանել աստիճանի սարկա-  
ւազութե ըստ կամաց քոց . և հասանել յուսոյ  
կենացն յաւիտենից ընդ ամ սքս քո , որք ՚ի սկզ-  
բանէ հաճոյ եղեն քեզ : **Եւ** մեր ամցն անային  
և հոգեւոր և սք համբուրիւ ընկալեալ զսա ,  
որպէս յամի , և այժմ գոհանալով փառաւորես-  
ցուք զքեզ հայր ամենակալ հանդերձ կենդանա-  
րար և ազատիչ սք հոգւովդ այժմ" :

**Եւ** զգեցուցանեն նմա հանդերձ Կարի . և Լափսկոպոսն դնե-  
ութար յահեակ բազուկն ասելով :

**Եւ** զբազկուրարս ՚ի պահպանուի հոգւոյ քո , զի  
սք ձեռօք ծառայեսցես ՚ի տան տն մերոյ յսի քսի :

**Եւ** պա տայ ՚ի ձեռս նորա զգիրս ընթերցունածոց պատարագին ,  
և ասէ :

**Եւ** զգիրս ընթերցունածոց , և ունիցիս իշխա-  
նութի ընթեռնուլ զայնս յեկեղեցի նոյ վս  
կենդանեաց և ննջեցելոց , յանուն հօր և որդւոյ  
և հոգւոյն սքյ ամեն :

**Եւ** տպա տայ ՚ի ձեռս զսկին դատարկ , և զմաղղման , և զամ  
զգեստս պնդին , և զշուշիայ և զամ հանդերձս , և ասէ :

**Տե՛ս** յոր խորհուրդ կոչեցար , քանզի ՚ի վերջին  
պաշտամանէն յոր էիր , յառաջ եկիր . յայսմ  
հետէ արձնուի կաց ՚ի պաշտօնս . զգաստացիր ՚ի  
ծուլուէ . և զհացն զառաջաւորուէ , զոր ետ քս  
եկեղեցւոյ հաց կենաց , զգոյշ լեր բաւական ամել  
ժողովրդեանն ՚ի հաղորդուի , և ոչ առաւել կամ  
պակաս : **Յ**ամանն յորում զգորբուրայն լուանաս ,  
մի այլ ինչ մերձեսցի . և զջուրն յորում լուացեր ,  
ամ -

ածցես յաւագանն մկրտութե . և ի կոնքն յորում  
լուանաս զծածկոց սեղանոյն , անդ լուսացես զամ  
կահս եկեղեցւոյն : **Ս**ակ ցուցանեմ , ուղղի զգու-  
շութի կատարեսցես զգործս քո , և հաճոյ գըտ-  
ցիս ոյ , և տն մերոյ յսի քսի . որում վայելէ փառք :

**Եւ ասն Հարական զկ :**

**Ի**մաստուի երկնային իջեալ ի վերուստ , ժո-  
ղովել զընտրեալսն ի սկզբանէ զյիմարս աշ-  
խարհի . և լրցեր լուսով քո իմաստութե , հա-  
լածել սոքօք զխաւարն անգիտութե ի մէջ . ա-  
ղաչանօք սոցա խնայեալ ի մեզ մարդասէր փրկիչ .  
**Ի**ծովու ճանապարհորդեալ անհետ ընթացի . ք .  
ի ծովակէ կոչեցեր զորսորդս անբանից կենդան-  
եաց ի մահ . զի ի ծովէ աշխարհի որսացեն զբա-  
նականքս ի կեանս . աղաչա :

**Բ**անաւոր երկրի մրշակդ երկնային . որ ետուր  
զսերմն կենաց ի լեզուս բանին մրշակաց . և ա-  
ռաքեցեր սերմանել յոգիս բանաւորաց . աղ :

**Ո**ր զօրինակ երկոտասան առաքելոց քոց քս , և  
զեօթանասուն ընտրելոց աշակերտացն . յառա-  
ջագոյն ծանուցեր ի թիւ արմաւենեացն և աղբե-  
րացն յաղիմայ . աղ : **Ո**ր շինեցեր զտուն քո  
զեկեղեցի իմաստութի հօր յս . և կանգնեցեր ի  
սմա սիւնս զեօթնարփեան հոգւոյն զօրութի . և  
առաքեցեր զծառայս քո սբ զառաքեալսն , կոչել  
զհեթանոսս յարբումն ուրախութե խառնեցելոյ  
բաժակին , աղ : **Ո**ր տիրականդ իշխանութե հա-  
ղորդս արարեր զսբ զառաքեալսն , կապել և ար-  
շակել զորդիս մարդկան յերկինս և յերկրի . և  
աթոռակից լինել քեզ խոստացար յորժամ նստիս  
յաթոռ դատողական . աղա :

ԿԼ .



ԿԼՆՈՆ ՅՈՐԺԸՄ  
Ս Ը Ր Կ Ը Ի Ը Գ  
ՁԵՌՆԸԳԻՆՆ՝



ԳԼՆՈՒ ԼՊԻՍԻՈՊՈՍՆ ԼԻ  
քահանայք ըստ պաշտօնի, և դպիրքն  
բուրվառով, և լուսեալ լապտերօք  
խաչ առաջի, և գաւազան 'ի ձեռին եկեա-  
ցեն արտաքս:

Եւ ասեն Հարական ըստ տօնի աւուրն, կամ  
Սեբախ լեր սը եկեղեցի:

Եւ Լապիսկոպոսն ծխէ խուռնի սը սեղանոյն:

Եւ Հայնէ Սարկաւազն, Օրհնեա՛ յոր:

Եւ Լապիսկոպոսն ասէ:

Օրհնեալ անմահ Թագաւորութին հօր և":

Յետ այսորիկ ասէ Լապիսկոպոսն:

Տը յո՞ծ մեր զբազկատարած:

Սաղմոս ԺԳ:

ՏՐ

նիլ կացցէ 'ի խորանի քում, կամ նիլ  
բնակեսցէ 'ի լեառն սը քո:

D Դ

Ու